

תאומים בבקר ע"י טיפול הורמונאלי

עם עליית רמת החיים עולה הביקוש לבשר, בראש וראשונה לבשר בקר, בעולם כולו. במר"ב בית ארצות אירופה אין אפשרות להגביר את ייצור בשר הבקר ע"י הגדלת העדרים, משום כך נערכו בבריטניה ניסויים לחולל המלטות תאומים בבקר ע"י הזרקות הורמונים. תוצאות טובות הושגו בשטח זה בצאן, בעזרת זריקות תת-עוריות של הורמון PMS (נסיוב סוסות מעוברות). הניסוי נערך בכמה אלפי רחלות, ושיעורי ההמלטות ל-100 רחלות עלו מ-150 בקבוצות הביקורת ל-180 ברחלות המטופלות.

הזרקה תת-עורית ניתנת לפרה 4 ימים לפני ההתייחמות, כלומר — 17 יום לאחר סיום ההתייחמות הקודמת. התברר, שנסיוב גלמי מיובש בהקפאה עדיף על התכשיר הרפואי הטהור מבחינה כימית, כי הנסיוב נשאר פעיל בגוף במשך 4 ימים, בה בשעה שהתכשיר הרפואי מתפרק במהרה.

מספר הביצים המופרשות בשחלה תלוי במנת הנסיוב המוזרקת, ונע מ-3 ביצים בעקב מנה בת 800 יחידות בין-לאומיות (יב"ל) ל-6 ביצים ממנה בת 2000 יב"ל. אולם בתחומה של כל רמת מינון קיימת תנודה (Variation) רחבה, אשר סיבותיה לא ברורות די צרכן. עקב תנודה זו עשוי מספר הביצים המופרשות להגיע עד 20 כשמזריקים מנות גבוהות של נסיוב.

מספר הוולדות תלוי לא במספר הביצים המופרשות בלבד אלא בעיקר במספר הביצים המופרות הנשארות בחיים ברחם, שברגיל שיעור רן בתנאים נורמאליים נע סביב 70%. שאר ה-25% מהביצים המופרות מתות ברחם בשלב מוקדם. מניחים שהסיבה לכך היא מחסור בחומר מסוים המצוי ברחם שהינו חיוני להתפתחותו של העובר. נוכחו שבפרות רבות כמות חומר זה אינה מספיקה, בתקופות מסוימות, אף לא להתפתחות ביצה אחת. מצב כזה עלול להתהוות גם לאחר הזרקת הורמונים, כשמופרשות אמנם

ביצים רבות, אולם בפרות מסוימות — אין כמות החומר מספיקה אפילו להתפתחות ביצה אחת, ולעומת זה בפרות אחרות מצוי די חומר להתפתחות שתי ביצים ואף יותר. מספר הוולדות הגדול ביותר שהושג עד כה ע"י טיפול בהורמונים הוא חמישה.

מכיון שסיכויי הקיום של ילודי רביעיות ושלישיות הם נמוכים, שואפים להשיג ע"י הטיפול ההורמונאלי שיעור גבוה ככל האפשר של המלטות תאומים. מנת ההזרקה המתאימה לכך היא 1000 יב"ל בקירוב; יש להגדילה במידת-מה עבור פרות גדולות ולהקטינה עבור פרות קטנות.

אנשי המעשה טוענים כי לעתים קרובות, וולדות תאומים הם קטנים וחלשים, ובהמל"טות תאומים שכיחות למדי עצירות-שליה; כן גם טוענים שהפרות יורדות במשקל גופן ובתנאי בה. טענות אלו אושרו בתחילת הניסויים, אולם למרבה המזל העלו הניסויים ברחלות מעוברות פתרון לקושי זה, המתאים גם לבקר. בשני חודשי ההריון האחרונים תלויה כמות המזון, שהוולד מקבל, בשטח פני השיליה. בהריון תאומים שטח פני השיליה מצומצם, אולם אם משפרים את תזונת הפרה בזמן הנדון, מתפתחת השיליה בהתאם לכך, ותזונת הוולדות משתפרת. הודות לתוספת של 100 ק"ג תערובת בשני חודשי ההריון האחרונים עשויים וולדות תאומים להגיע לאותו משקל כמו וולדות שנולדו יחידים; גם עצירת שלילה וירידת משקל הפרות שוב אינם מופיעים, ותנובת החלב אף עולה. בהתאם לגדילת הוולד לקראת סוף ההריון מגדילים את מנת המזון המרוכז בהדרגה במשך החודשיים האחרונים.

לידת תאומים מקדימה בדרך כלל בשבוע לעומת לידות ולדות יחידים.

ג'ון האמונד, קאמברידג'

(מתוך — 7, Tierzüchter, 1962)